

PROGNOS hösten 2010
Arbetsmarknads-
utsikter
Kultur och media
2011

Arbetsmarknadsprognos för Kultur och Media 2011

Text

Bengt Frostmo

Lennart Gunther

Ulf Johansson

Caroline Shokrollah

Susanne Attling

Gunnar Östlund

Paula Åberg

Inger Selånger

Anni Nordwall

Statistiska uttag ur register

Lena Stoltz

Thomas Liljegren

Layout och bild

Gun Westberg

Arbetsförmedlingen Kultur Media

Arbetsmarknadsprognosen för kulturarbetsmarknaden bygger på Arbetsförmedlingen Kultur och Medias intervjuer med cirka 350 arbetsgivare inom kultursektorn med minst en anställd. Dessutom har det genomförts tilläggsintervjuer med centrumbildningarna, kulturinstitutioner, vissa stora företag med designavdelningar samt ett antal kommuner och landsting. Därutöver har det skett analyser av statistiskt underlag från Statistiska Centralbyrån och Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsprognos för Kultur och Media 2011

Innehållsförteckning	Sid
Sammanfattning.....	4
1. Arbetsgivarna inom kulturområdet	11
2. Arbets sökande – inskrivna vid Arbetsförmedlingen Kultur och Media	18
2.1 Samtliga inskrivna arbets sökande	18
2.2 Inskrivna som saknar arbete	21
3. Utvecklingen för kulturområdena.....	25
3.1 Ord och media.....	26
3.2 Bild och form	28
3.3 Scen och ton.....	30
Bilaga 1 Branscher inom Kulturområdet.....	34
Bilaga 2 Yrkesbarometern, arbetsmarknaden till hösten 2011	35

Det statistiska underlaget är hämtat från Arbetsförmedlingens egen verksamhetsstatistik. Det innefattar inskrivna arbets sökande vid Arbetsförmedlingen Kultur och Media, arbetslösa, deltidsarbetslösa, timanställda, tillfälligt anställda och fast anställda som söker nytt arbete. Vidare presenteras uppgifter om deltagare i arbetsmarknadspolitiska program. Uppgifter om sysselsättning, innefattande uppgifter om egenföretagare och anställda (sysselsatta=egenföretagare+anställda), är hämtade från Statistiska Centralbyrån (RAMS, regional arbetsmarknadsstatistik). Uppgifterna om sysselsättningen mäts i november varje år. Den senaste uppgiften om sysselsättningen är från november 2008. Dessutom finns uppgifter från en annan källa hos SCB, kortperiodisk sysselsättningsstatistik, som mäter antalet anställda utifrån ett urval av arbetsgivare.

Kontaktpersoner rörande innehållet

Torbjörn Israelsson

Benny Gustavsson

Arbetsmarknadsprognos för kultur och media 2011

Sammanfattning

Stort fall i sysselsättningen men jobben ökar 2011

Utvecklingen inom kultur och media bedöms vara på väg att vända och arbetsgivarna har blivit mer förhoppningsfulla om att återta en del av de senaste årens jobbförlust under det kommande året. Det visar resultaten från Arbetsförmedlingen Kultur Medias intervjuundersökning till ett urval av arbetsgivare inom kultur och media. Arbetsförmedlingen Kultur och Media beräknar mot bakgrund av resultaten i intervjuundersökningen att antalet sysselsatta kan öka med 1,5 procent, eller 1 000-1 500 personer.

För första gången i Arbetsförmedlingen Kultur Medias undersökning är resultatet av sysselsättningsförändringen positivt. Det måste dock ses mot bakgrund av kultur och media förlorat ett stort antal jobb på mycket kort tid och att uppgången sker från en låg nivå. Intervjuundersökningen visar vidare att sysselsättningen inom kultur och media fallit kraftigt de senaste åren, med omkring 8 procent på två år, och det motsvarar mellan 4 500 och 5 000 personer. Det kan jämföras med 2,3 procent för arbetsmarknaden som helhet. Kulturbranscherna sysselsätter inte bara kulturyrken utan även andra yrken, till exempel administratörer och säljare.

Jobben kommer i företag med under 100 anställda

Tillkomsten av jobb sker i företag inom de flesta storleksklasser, till skillnad mot tidigare undersökningar där jobben främst kom inom mindre företag. Arbetsgivare i alla storleksklasser upp till 99 anställda bedömer att de ska ha fler anställda hösten 2011 jämfört med hösten 2010. I tidigare undersökningar har det främst varit arbetsgivare med färre än 20 anställda som varit positiva.

Snäva budgetar och fortsatt för liten efterfrågan på kultur- och medietjänster, ställt mot antalet yrkesverksamma, innebär skarp konkurrens om jobben. Detta gäller samtliga tre yrkesområden: ord och media, bild och form samt scen och ton. Kompetenskraven vid rekryteringar har höjts successivt över tiden och utvecklingen har gått i riktning mot att arbetsgivarna/uppslagsgivarna helst vill engagera personer som har en bred yrkesprofil. I samband med det nu stora antalet arbetssökande blir också kompetenskraven från arbetsgivarnas sida vanligtvis än mer uttalade. En stor del av arbetsgivarna är positiva till samarbete med Arbetsförmedlingen Kultur Media i samband med rekryteringar samt platser rörande praktik med mera.

Antalet som saknar arbete minskar

Arbetslösheten inklusive deltagare i program, det vill säga antalet som saknar arbete, kommer att minska till mellan 2 500 och 3 000 personer till slutet av år 2011. I slutet av år 2010 kommer antalet att ligga på cirka 3 600 personer, varvid det har skett en minskning med cirka

400 personer under innevarande år. Nedgången startade strax efter årsskiftet 2009/2010, vilket var 3-4 månader före den övriga arbetsmarknaden.

Det totala antalet inskrivna arbetssökande vid Arbetsförmedlingen Kultur Media har under år 2010 legat på knappt 10 000 personer. Vid slutet av år 2011 bedöms nivån ligga mellan 9 000 och 9 500 personer. Nedgången faller främst på personer som helt saknar arbete.

Jämfört med prognosen hösten 2009 har vi reviderat ner nivåerna något. Anledningen är främst att den allmänna tillgången på jobb på hela arbetsmarknaden utvecklas klart bättre än väntat, vilket leder till att inskrivna, liksom nyutbildade, i större utsträckning än tidigare går till jobb utanför kultursektorn. Detta indikeras också av att nedgången av antalet personer som saknar arbete startade tidigare inom kultur och media än inom övrig arbetsmarknad. Allt detta håller tillbaka antalet personer som saknar arbete. Det sker även förbättringar inom kultur och media nästa år som leder till att fler får arbete.

Yngre finner arbete

Personer i lägre åldrar, 25-45 år, drabbades betydligt hårdare än äldre av den försämrade arbetsmarknaden åren 2008 och 2009. När det nu har vänt i positiv riktning på arbetsmarknaden är det istället lägre åldrar som gynnas. Under det senaste året har antalet yngre som saknar arbete sjunkit men nivån är dock högre än år 2008 då försämringarna inleddes.

Uppgången i ovan nämnda åldrar skedde främst bland kvinnor. Vid årsskiftet vände utvecklingen av antalet utan arbete nedåt för båda könen. Arbetsförmedlingen Kultur Media bedömde i förra prognosen att nedgången av antalet utan arbete kan bli större bland kvinnor än bland män, vilket också skett. Den utvecklingen beror inte bara på fler jobb inom kultur och media utan också, och först och främst, på att jobböppningarna utanför kultursektorn blivit fler och att kvinnor är mer benägna än män att arbeta inom andra sektorer. Denna utveckling är trolig även under år 2011.

Större grupp som har svårt

Många grupper av arbetssökande möter en svag arbetsmarknad inom kultur och media år 2001 även om jobben blir fler. Det är främst personer i åldern 50-64 år, funktionsnedsatta och utlandsfödda. Antalet personer som saknar arbete och tillhör dessa mer utsatta grupper ökade från 1 000 till nästan 1 500 mellan slutet av år 2008 och inledningen av år 2010. Det är den högsta noteringen någonsin inom Arbetsförmedlingen Kultur Media. Under loppet av år 2010 har uppgången bromsat in men det kan ske en viss ökning även år 2011. Andelen i dessa grupper av samtliga som saknar arbete har ökat det senaste året och uppgår nu till 43 procent. Den kan komma att öka med ytterligare cirka 5 procentenheter kommande år. Den snabba ökningen beror på att andra grupper gynnas mer av förbättringarna på arbetsmarknaden.

Många inom dessa grupper kommer att behöva stöd i form av arbetsmarknadspolitiska program för att undvika långa tider i arbetslöshet och utslagning från arbetslivet. För närvarande går närmare 45 procent av personerna i dessa grupper i något arbetsmarknadspolitiska program. Andelen blir fortsatt hög under prognosperioden.

Återhämtning sker inom ord och media

Utvecklingen inom ord och media har nu gått in i en lugnare fas. De senaste två åren har varit turbulenta. Alla typer av medier drabbades då av ett stort fall på intäktssidan. Annons- och reklamintäkterna föll vilket eroderade företagets ekonomi. Detta innebar stor övertalighet på personal och företagen tvingades till stora nedskärningar. Läget har nu stabiliserats, annons- och reklamintäkterna ökar och företagen kommer alltmer på fast mark. Fortfarande sker strukturförändringar, vissa medier växer och andra minskar i omfattning. Den utvecklingen förändrar kompetenskraven vid rekryteringar och ställer större krav på allsidighet och mer krav på kunskaper i modern teknik.

Tidningsbranschen har haft ett par riktigt kärva år. Lägre annonsintäkter och färre prenumeranter slagit hårt mot företagets ekonomi men nu har åtminstone annonsintäkterna vänt uppåt. Företagen provar också ständigt nya vägar för att öka intäkterna. Antalet jobb har minskat kraftigt de två senaste åren. Vissa av de förlorade jobben kommer tillbaka men långt ifrån alla. Behovet av personal täcks många gånger upp på annat sätt än tidigare, till exempel genom köp av tjänster, ofta från egenföretagare. Trenden mot att webbtidningarna ökar antalet läsare och att papperstidningarna minskar i betydelse består.

Bemanningsföretagen har kunnat flytta fram sina positioner när det gäller personalförsörjningen inom media. Den utvecklingen är dock inte självklar på lång sikt eftersom det alternativet också är förknippat med kostnader. Den allt igenom tydliga färdriktningen inom företagen är att de strävar efter att ha en så begränsad fast personalstyrka som möjligt och därutöver en rörlig och flexibel del som kan nyttjas vid behov.

Svag arbetsmarknad för bildkonstnärer

Inom bild och form finns många olika slag av verksamheter som befinner sig i olika skeden av konjunkturcykeln. Design och inredningsarkitektur är områden som är mycket konjunkturskänsliga. Inom dessa områden blev marknadsläget snabbt sämre i samband med konjunkturförsämringen men marknadsutvecklingen har vänt uppåt under innevarande år. Viktiga bakomliggande orsaker är en förbättrad industri- och byggkonjunktur samt positiva impulser från den privata konsumtionen.

Mode har fått en mer framträdande roll på senare år. Den inhemska försäljningen ökar liksom exporten av svenskt mode, som är på fortsatt frammarsch. Dock ökar inte mängden arbetstillfällen i motsvarande takt. En region som flyttat fram sin position inom området är Västsverige.

Bildkonstnärer (målare, skulptörer, konstgrafiker) är beroende av efterfrågan från både offentlig sektor och privat marknad. Bildkonstnärer har drabbats av den svagare konjunkturen, genom att köpen av konst och utsmyckningar har blivit färre. Bland annat uppges efterfrågan från den offentliga sektorn ha minskat det senaste året och även år 2011 förutses bli svagt. Den privata marknaden är riktad mot privatpersoner och företag och den uppges kunna bli något bättre efter en viss svacka.

De yrkesverksamma inom många yrken inom bild och form är ofta tvingade att söka kompletteringsjobb. Behovet av sådana jobb har ökat de senaste åren genom sämre försörjningsmög-

ligheter inom kulturområdet. Tillgången på jobb utanför kulturmarknaden har ökat under år 2010 och fler har sökt sin försörjning inom andra sektorer. Det innebär vanligtvis arbeten på deltids-, tim- eller tidsbegränsade anställningar. Behovet av att finna kompletteringsjobb blir fortsatt stort det kommande året.

Begränsade personalbehov inom teatern

De stora teaterscenerna har god publiktillströmning men flertalet arbetar under mycket strama budgetar. Detta syns dock inte i antalet produktioner utan man försöker upprätthålla oförändrad produktionsnivå bland annat genom ett ökat samarbete med andra aktörer. Man försöker också utveckla verksamheten för att nå en ny publik. Uppsägningar förekommer och dessa riktas främst mot personal inom det tekniska och administrativa området. De stora institutionsteatrarna har angivit att anställda som pensioneras inte kommer att ersättas med likadana anställningskontrakt. Rekrytering till dessa tjänster kommer att ske i projektform och vid behov, vilket innebär ett ökat inslag av korttids- och pjäskontrakt av olika längd och omfattning för de anställda.

Inom det fria teaterområdet har arbetstillfällena minskat något och verksamheterna bedrivs ofta under knappa förhållanden. Kortare föreställningar och osäker planering är en vanlig vardag inom området. Institutionerna och den fria kulturen ökar sitt samarbete både inom konstnärlig verksamhet och genom personellt utbyte. Den fria kulturen ökar också samarbetet med näringslivet för att delfinansiera sina projekt. Inom de fria teatergrupperna bedöms antalet produktioner öka i en del fall men i många fall vara oförändrat. Även om det sker en viss ökning av antalet produktioner väntas inte de anställda öka. I den mån fler ska engageras blir det i form av inhyrning och/eller genom tidsbegränsade anställningar.

Yrken som efterfrågas inom teaterområdet är skådespelare, regissör, regiassistent, teatertekniker, scenograf, ljus tekniker, musiker och teaterproducent. Den yrkesgrupp de fria teatrarna upplever som svårast att finna är teaterproducent. Detta uppges sammanhålla med att etablerade producenter väljer andra arbetsgivare som har bättre ekonomiska förutsättningar än de fria grupperna.

Anställningar inom teatern sker ofta via personliga nätverk och rekommendationer. Det ställs höga krav på utbildning och erfarenhet samt personlig kompetens och lämplighet. Konkurrensen om jobben är fortfarande mycket hård inom i stort sett alla yrkesområden inom scenkonsten. För regissörer, scenografer och skådespelare har frilansandet ökat i volym, då de fasta anställningarna har försvunnit undan för undan.

Försiktighet bland arbetsgivarna inom dans och musik

Nästan alla musik- och dansinstitutionerna uppger att de fortfarande är försiktiga med att rekrytera personal inom dans på grund av de höga pensionskostnaderna för denna yrkesgrupp. Konsekvensen av denna försiktighet från arbetsgivaren är en fortsatt ökning av den redan stora obalansen mellan antalet yrkesverksamma och antalet jobb. Det får till följd att en del individer lämnar den utövande delen av detta yrke och ägnar sig åt dansundervisning eller koreografi, eller arbetar med tillfälliga brödjobb, och en del byter yrke helt. Utöver pensions-

kostnaderna finns osäkerhet när det gäller framtida anslagen från olika finansiärer och sponsorer.

Inom musikal/dans finns många sökande till lediga uppdrag och anställningar. Uppdragsgivarna inom branschen har ofta en snäv budget vilket medför att anställningarna blir kortare och tillfälliga. Fasta anställningar inom branschen är mycket ovanliga. Dessutom ser vi en tydlig tendens att de stora scenerna/arbetsgivarna anställer dansare/musikalare/koreografer från utlandet.

Marknaden för modern dans är expanderande, och det finns i dag ett ökande intresse för danskonst. Intresset har ökat inte minst hos ungdom. Den utvecklingen ger dansare en förstärkt arbetsmarknad.

Arbetsmarknaden för musiker är svag vilket även framkom i föregående undersökning, våren 2010. Musikinstitutioner erbjuder inga fastanställningar och den situationen bedöms bestå även det närmaste året. Det är frilansarbete som vanligtvis gäller inom musikbranschen. De musikinstitutioner som ingick i prognosen rapporterar att de kommer att minska antalet fastanställda bland annat genom att pensionsavgångar inte ska ersättas. Vid behov av personal sker ersättningsrekryteringar i form av frilansare.

Fördjupningsruta – Hur ser en kulturarbetares arbetsår ut?

Nytt sätt att analysera arbetsmarknaden

Arbetsmarknaden inom kultur och media är svår att beskriva på vanligt traditionellt sätt, alltså genom att redovisa förändringar där man gör en jämförelse mellan två tidpunkter. Kultur och media skiljer sig väsentligt ifrån övrig arbetsmarknad genom att flödena mellan olika arbetsmarknadsstatus är mycket stora, varvid yrkesutövarna går mellan olika jobb och är arbetslösa vid flera tillfällen under en tidsperiod.

För att bättre beskriva arbetsmarknaden inom kultur och media har Arbetsförmedlingen Kultur Media gjort en samkörning mellan Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik och Statistiska Centralbyråns uppgifter om personers arbetsmarknadsstatus. Samkörningen avser personer som var inskrivna åren 2006 och 2007. På det sättet går det att följa dessa personers arbetsmarknadsstatus under respektive kalenderår.

11 000 inskrivna ingick i undersökningen

Under respektive år fanns drygt 11 000 inskrivna vid Arbetsförmedlingen Kultur Media. Ungefär 55 procent var kvinnor. Ungefär 60 procent var i åldrarna mellan 25 och 45 år. Mer än hälften av alla skrevs in på Arbetsförmedlingen för första gången i början av 1990-talet.

94 procent hade haft ett jobb – 3,5 jobb per person

Under 2006 och 2007 hade hela 94 procent av de inskrivna haft arbete, vilket är en hög andel. Dessa personer hade 39 000 jobb under år 2006 och 37 000 under år 2007. Det innebär att varje person i genomsnitt hade mellan tre och fyra jobb (ungefär 3,5). Det föreligger små skillnader mellan åren. Män har i genomsnitt haft fler jobb än kvinnor. Det genomsnittliga

antalet jobb var högst inom scen och ton där antalet jobb uppgick till 5. Inom ord och media var antalet knappt 3 och inom bild och form 2,5. Det föreligger små skillnader mellan åren.

6 procent hade inte haft ett jobb

Andelen som inte haft jobb under 2007 är högst inom bild och form med 7 procent. Inom ord och media samt scen och ton var motsvarande andelar knappt 6 respektive 4,5 procent. Andelen inom bild och form har sjunkit jämfört med år 2006. Andelen som inte haft ett jobb under året är betydligt högre inom grupper som har en svag ställning på arbetsmarknaden. Högst andelar återfinns bland personer med funktionshinder och nedsatt arbetsförmåga samt bland personer 60-64 år med över 10 procent. Men även utrikes födda har högre andelar som inte haft arbete.

4,3 månader utan arbete under året – lägre än Af i övrigt

Den genomsnittliga arbetslöshetstiden för de inskrivna vid Arbetsförmedlingen Kultur och Media uppgick under år 2007 till cirka 3,5 månader. Lägger man till tiden i program med aktivitetsstöd blir tiden 4,3 månader. Tiderna ökar med stigande ålder. Generellt är tiderna dock kortare än inom Arbetsförmedlingen i övrigt.

Andelen egenföretagare ökade till 30 procent

Andelen bland de inskrivna som haft arbete som egenföretagare har ökat mellan åren, från 25 till 30 procent. Andelen som varit egenföretagare är högst inom bild och form, över 50 procent. Inslaget av kvinnliga egenföretagare är högre än av manliga inom bild och form medan motsatsen råder inom ord och media samt inom scen och ton. Inom övrig Arbetsförmedling var andelen 7 procent.

De arbetssökande sökte inom ett brett fält av yrken

Arbetssökande som var inskrivna vid Arbetsförmedlingen Kultur och Media sökte arbete inom ett brett fält av yrken. Under respektive år hade de arbetssökande arbetat inom mellan 180 och 190 yrken på arbetsmarknaden. En stor del arbetade inom yrken utanför kultur- och medieområdet. Resultaten från år 2006 visade att närmare hälften av de inskrivna hade jobbat utanför kultur och media.

De yrken som man mest frekvent arbetar inom och som finns utanför kultur och media är:

- Lärare estetiskt-praktiska ämnen
- Vårdbiträden, personliga assistenter
- Kontorister, assistenter
- Administratörer offentlig förvaltning
- Försäljare fackhandel
- Grundskollärare
- Universitets- och högskolelärare
- Barnskötare
- Andra lärare, instruktörer

- Övriga pedagoger med specialistkompetens
- Skötare, vårdare
- Administrativa assistenter
- Gymnasielärare allmänna ämnen
- Biblioteksassistenter
- Köks- o restaurangbiträden

Medelarbetsinkomsten höjdes mellan 2006 och 2007

Medelinkomsten från arbete (för dem som haft ett jobb) har höjts från cirka 130 000 till 155 000 kronor per person. Det är säkerligen en avspeglning av att arbetsmarknaden inom både kultur och media och andra sektorer förbättrades mellan dessa år. Liksom inom andra delar av arbetsmarknaden var medelinkomsten högre bland män än bland kvinnor.

I genomsnitt erhöll de som varit arbetslösa cirka 60 000 kronor i arbetslöshetsersättning. Nivåerna har sjunkit något mellan de båda åren, dock inte nämnvärt inom bild och form. Yrkesområdet med högst ersättning är scen och ton men skillnaderna mellan områdena är liten. Däremot är skillnaden i ersättning tydlig mellan män och kvinnor. Män har erhållit betydligt mer i ersättning än kvinnor vilket är en avspeglning av att män har längre arbetslöshetstider.

Sjukersättningen ligger på ungefär 70 000 per person för dem som haft sjukpenning och skillnaderna i nivå mellan yrkesområdena är små. Försörjningsstöd och föräldrapenning ligger på ungefär 30 000 personer vardera för personer som haft dessa stöd. De sämre försörjningsmöjligheterna för vissa inskrivna inom bild och form visar sig genom att det området ligger högre än de två övriga yrkesområdena.

Bruttoinkomsten 137 000 i genomsnitt bland inskrivna

Om arbetsinkomsten och alla stöd slås ut på samtliga inskrivna vid Arbetsförmedlingen Kultur och Media erhålls en bruttoinkomst på 137 000 kronor. Det föreligger stora skillnader mellan yrkesområdena. Inom scen och ton samt inom ord och media låg bruttoinkomsten på 165 000 och 159 000 kronor medan den låg på 71 000 kronor inom bild och form.

1. Arbetsgivarna inom kulturområdet

De i undersökningen ingående branscherna inom kulturområdet har definierats utifrån svensk näringsgrensindelning 2007, se bilaga. Dessa kulturbranscher omfattar omkring 5 000 företag med minst två anställda. Arbetsförmedlingen Kultur och Media har under september och oktober 2010 intervjuat ett slumpmässigt urval av dessa arbetsgivare. Urvalet har levererats av Statistiska Centralbyrån och är fördelat på ett sätt som gör att det ska vara representativt för kulturbranscherna.

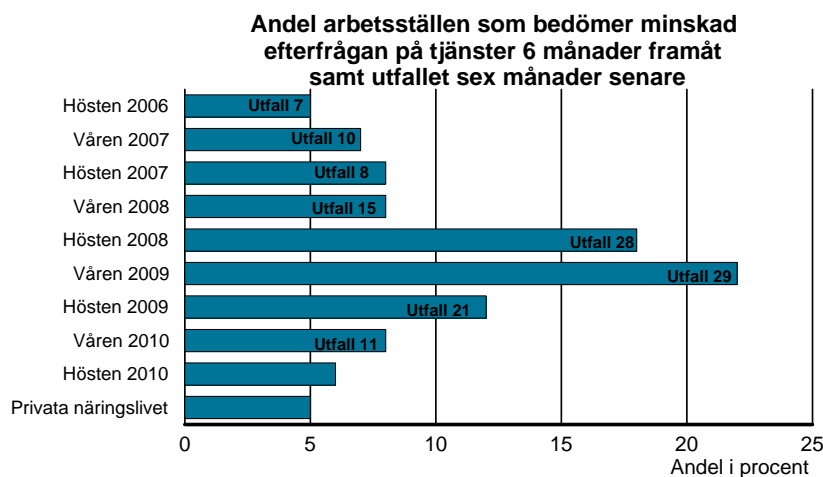
Arbetsförmedlingen Kultur och Media har ett uppdrag är att ge fullödlig service till både kulturbranscherna, det vill säga kulturarbetsgivarna, och de arbetssökande inom kulturområdet. Matchningsarbetet mellan lediga platser och arbetssökande ska stå i fokus. Antalet som saknar ett kulturarbete är stort och det råder hård konkurrens om de lediga jobben. Arbetsförmedlingen Kultur och Media ska ge service till alla arbetssökande men även till arbetsgivare som efterfrågar arbetskraft. Det gäller också att öppna en dialog för andra möjligheter till samarbete, för att kunna hitta lämpliga vägar ut till ett arbete för dem som söker arbete inom kulturområdet. För en del av de arbetssökande behövs arbetsmarknadspolitiska program för att stärka deras möjligheter till arbete och undvika att de tappar kompetens och koppling till arbetslivet.

Fler tror på ökad efterfrågan

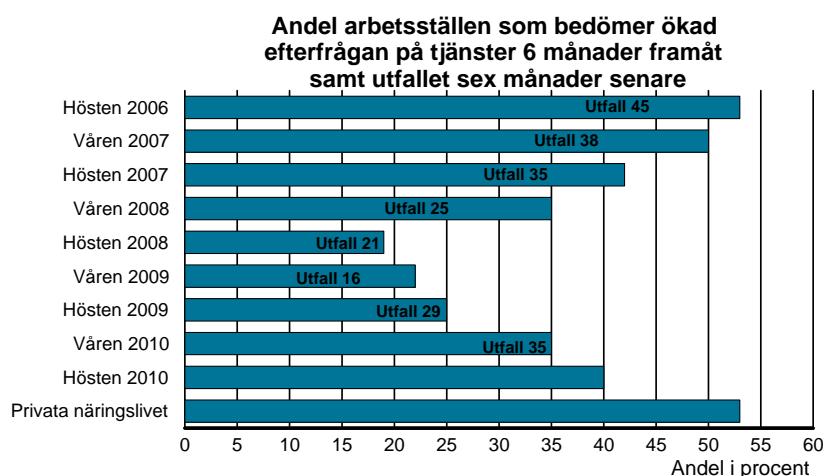
Vid slutet av år 2008 försämrades efterfrågan på arbetskraft inom kulturområdet efter en positiv utveckling dessförinnan, sedan år 2006. Arbetsgivarnas förväntningar om den närmaste framtiden blev betydligt dystrare både 2008 och 2009. Vid inledningen av år 2010 stabiliserades läget något. Hösten 2010 går det att konstatera att det sker en återhämtning av den efterfrågan som gått förlorad under framför allt år 2009.

Utvecklingen av efterfrågan på tjänster har dock inte nått upp till förväntningarna. Hösten 2009 trodde 12 procent av arbetsgivarna på en minskad efterfrågan på tjänster kommande sex månader men utfallet blev 21 procent. En liknande bild finns våren 2010 då 8 procent trodde på minskad efterfrågan och utfallet blev 11 procent.

Hösten 2010 tror endast sex procent på minskad efterfrågan på tjänster och det är den lägsta andelen sedan hösten 2006. Samtidigt tror nästan 40 procent av arbetsgivarna på ökad efterfrågan och det är en återgång till de höga andelar som uppmättes under år 2007. De positiva resultaten måste dock ses mot bakgrund av att kultur och media tappade efterfrågan i stor skala under år 2009 och att de positivare resultaten år 2010 bara är en återhämtning av förlorad mark.

Källa: Arbetsförmedlingen Kultur Media

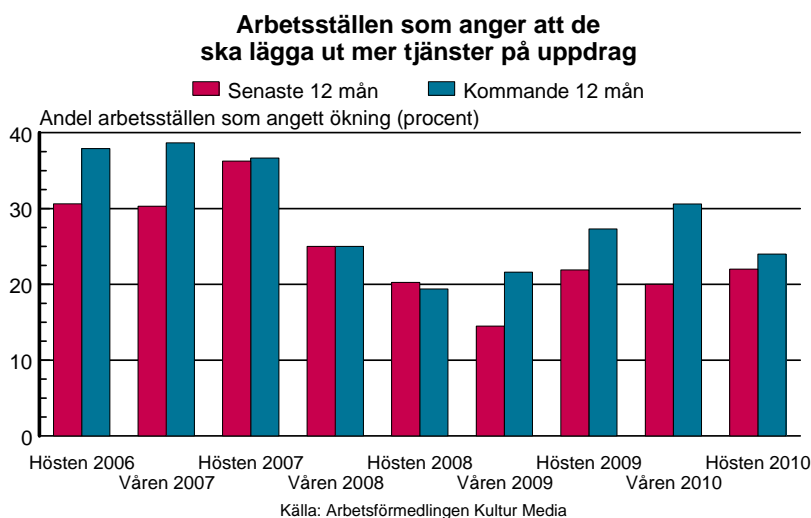

Källa: Arbetsförmedlingen Kultur Media

Fler uppdrag läggs ut på andra företag

Det har funnits en tydlig långsiktig trend mot att större arbetsgivare lägger ut produktion på mindre aktörer och den trenden består enligt höstens intervjuundersökning. Denna visar att utvecklingen mot att lägga ut fler uppdrag/tjänster på andra företag fortsätter men att takten i utvecklingen inte är lika hög som för några år sedan.

Det finns också ett samband mellan utläggning av tjänster och konjunkturläget. Det är färre företag som lägger ut tjänster under lågkonjunkturer men när aktiviteten ökar tilltar benägenheten att lägga ut tjänster. De senaste tolv månaderna har 22 procent av arbetsgivarna lagt ut mer uppdrag på andra företag och ännu något fler tänker lägga ut tjänster kommande tolv månader. För ett halvår sedan var motsvarande tal 20 och 31 procent. Arbetsgivarna har vid de senaste undersökningstillfällena överskattat omfattningen av tjänster som läggs ut.

Kulturbranscherna sysselsätter 84 000

Kulturbranscherna sysselsatte cirka 84 000 personer enligt Statistiska Centralbyråns (SCB:s) officiella statistik år 2008. Det motsvarar i det närmaste 2 procent av sysselsättningen på hela arbetsmarknaden. Sysselsättningstalet redovisas enligt gängse klassificering per bransch, och denna indelning bygger på företagens inriktning av varu- och tjänsteproduktion. Kulturområdet inrymmer flera branscher, som i sin tur innehåller alla slags yrken, inte bara kulturyrken utan även andra yrken såsom säljare, IT-personal, ekonomer samt service- och underhållsyrken. Antalet personer som renodlat arbetar inom kultur- och medierken är lägre och uppgår till strax över 60 000 personer, enligt SCB. Ungefär hälften av dessa yrkesarbetar inom ord och media.

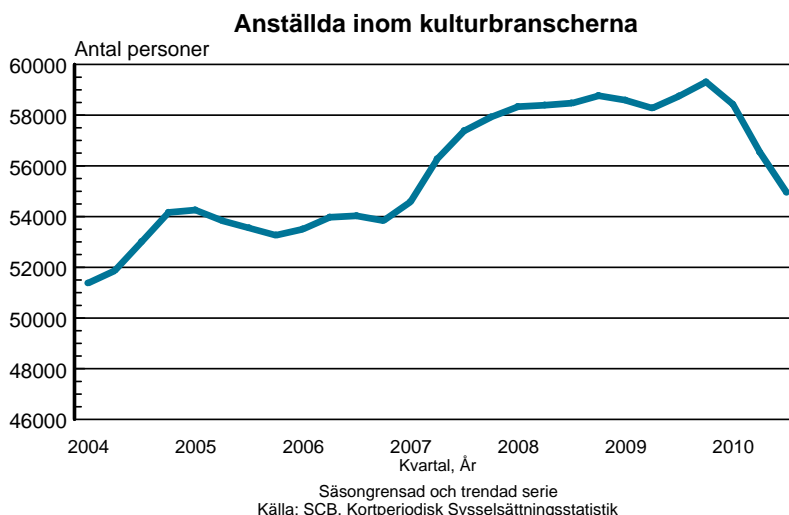
Kraftigt minskad sysselsättning 2009 och 2010

Sysselsättningen inom kulturbranscherna ökade under högkonjunkturåren mellan 2006 och 2008 då dessa branscher drog nytta av den allmänt goda utvecklingen i den svenska ekonomin. Den positiva bilden bekräftades även i Arbetsförmedlingen Kultur och Medias intervjuundersökning. Det är dock inte enkelt att fånga sysselsättningens utveckling inom kultur och media eftersom dess struktur skiljer sig väsentligt i förhållande till övrig arbetsmarknad. Anledningen är att jobbets varaktighet ofta är tidsbegränsad och att sysselsättningsläget varierar väsentligt mellan olika veckor och månader under året.

Hösten 2008 vände konjunkturer dramatiskt nedåt i landet. Kulturarbetsmarknaden påverkades också negativt men med en viss tidsfördröjning. Kulturbranscherna ligger senare i konjunkturcykeln än arbetsmarknaden i övrigt och de negativa följdverkningarna blev inte riktigt uppenbara förrän under år 2009. Tillgången på kulturjobb började då minska samtidigt som arbetslösheten steg under året, och det i samband med att olika projekt och uppdrag avslutades och att färre nya startade.

Kortperiodisk sysselsättningsstatistik indikerar att den ökning av antalet anställda som startade i slutet av 2006 bromsade in under senare delen av 2008 och att utvecklingen blev sämre

åren 2009 och 2010. Sysselsättningen har fallit kraftigt under de båda sistnämnda åren och jobbförlusten uppgår till mer än 4 000 personer.

Arbetsförmedlingen Kultur och Medias intervjuundersökning bekräftar den negativa sysselsättningsutvecklingen. De kulturarbetsgivare som deltagit i intervjuundersökningen har uppgett att det skett en minskning av antalet anställda med mer än 8 procent på två år, en uppgift som stämmer ganska väl överens med de data från kortperiodisk sysselsättningsstatistik som redovisats ovan. Resultatet stämmer också väl med de prognoser som Arbetsförmedlingen Kultur och Media presenterat där nedgången skattas till cirka 4 500-5 000 personer.

Resultaten visar att utvecklingen varit bland de sämsta på mycket lång tid. Sannolikt får man gå tillbaka till början av 1990-talet för att finna en jämförbar utveckling av sysselsättningen.

Höstens intervjuundersökning visar att kulturarbetsgivarna har fortsatt att dra ner på antalet anställda under år 2010. Utvecklingen bedöms dock vara på väg att vända och arbetsgivarna har blivit mer förhoppningsfulla om att de ska återta en del av de senaste årens jobbförlust. För första gången i undersökningens historia är den väntade sysselsättningsförändringen positiv. Resultatet måste dock ses mot bakgrund av att uppgången sker från en låg nivå genom att arbetsgivarna tidigare drog ner sysselsättningen kraftigt. Arbetsförmedlingen Kultur och Media beräknar mot bakgrund av resultaten i intervjuundersökningen att antalet sysselsatta kan öka med 1,5 procent, eller 1 000-1 500 personer.

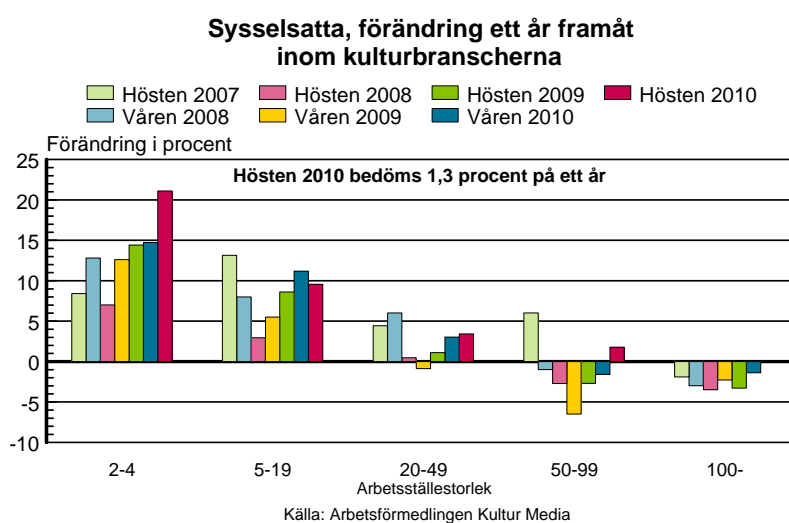
Jobb i småföretag

Tillkomsten av jobb sker i de flesta företagsstorlekar. Arbetsgivare med upp till 99 anställda bedömer att de ska ha fler anställda hösten 2011 jämfört med hösten 2010. Den positiva bilden har nu breddats till fler storleksklasser jämfört med resultaten i tidigare undersökningar. I tidigare undersökningar har det främst varit arbetsgivare med färre än 20 anställda som varit positiva.

Arbetsgivare 20-49 anställda brukar oftast tro på fler anställda på ett års sikt och den bilden finns även i höstens undersökning. Arbetsgivare med 50-99 anställda har vanligtvis en negativ

uppfattning om antalet anställda på ett års sikt, men i denna undersökning tror de på en svag ökning. Arbetsgivare med 100 eller fler anställda förutser oförändrat antal anställda, för första gången sedan undersökningen startade år 2006. I alla andra undersökningar har resultatet visat på färre anställda i denna storleksklass.

Arbetsförmedlingen Kultur och Media gör även intervjuer med de minsta arbetsgivarna (2-4 anställda). Denna storleksklass är visserligen inte statistiskt representativ, men resultaten från tyder dock på en kraftig ökning av antalet anställda. Trots en positivare framtidsbild bland större arbetsgivare fortgår utvecklingen mot att mindre företag blir allt mer betydelsefulla sysselsättningsmässigt. Förändringen är en pågående långsiktig trend på inom kultur och media.

Allt fler egenföretagare

Det finns ett stort antal egenföretagare inom kulturområdet, cirka 22 000 aktiva. Utöver dessa finns egenföretagare som mer sporadiskt är verksamma inom kulturområdet. Egenföretagandet ökar i ett långsiktigt perspektiv.

År 2008 var andelen egenföretagare i förhållande till samtliga sysselsatta 26 procent. Vid slutet av 1990-talet var andelen lägre än 10 procent. Den stigande trenden mot egenföretagande gäller såväl kvinnor som män. Andelen män som är egenföretagare är dock högre än andelen kvinnor, 30 procent mot 22 procent. Ökningen av antalet egenföretagare har varit något starkare bland männen under perioden från slutet av 1990-talet.

Fortsatt liten arbetskraftsbrist

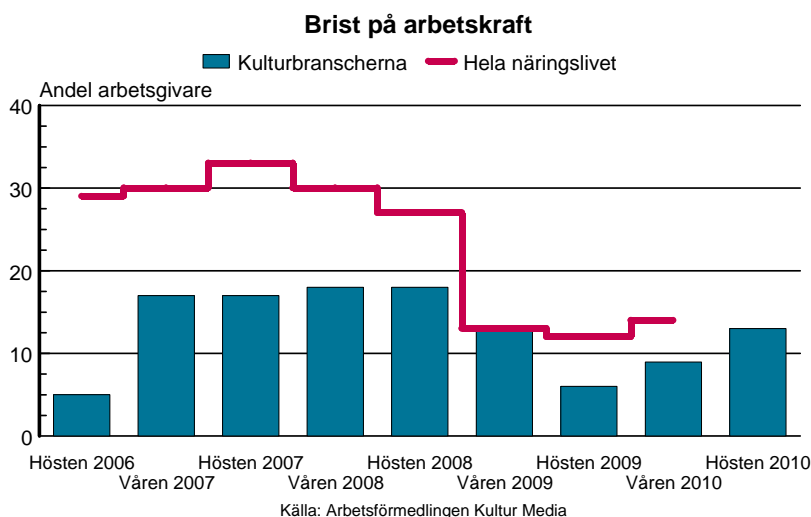
Efterfrågan på arbetskraft är på väg att stiga. Även om den ökar under år 2011 väntas inte matchningsläget förändras. Det väntas bli god tillgång på arbetskraft inom de flesta yrken vilket innebär fortsatt mycket små rekryteringsproblem.

Av samtliga arbetsgivare är det endast 13 procent som angett att de upplevt brist på arbetskraft det senaste halvåret. Nivån är således fortsatt låg. Det är mycket få lediga platser som omfattas av brist, endast cirka 90 jobb. Dessa lediga jobb finns i första hand bland mindre arbetsställen

och inom ord och media. Jobben avser till huvuddelen befattningar där arbetsgivaren ställer speciella krav i form av multikompetens.

Tillgången på arbetskraft är således i allmänhet god och i en sådan situation höjer arbetsgivarna ofta kraven vid rekryteringar. Besparingar sker på många arbetsplatser och det finns en stark ambition att tjänsterna ska produceras till en lägre kostnad vilket innebär tajtare kontraktstider och förkortade arbetstider.

Ungefär 17 procent av arbetsgivarna har angett att de planerar att rekrytera utomlands men detta är i de flesta fall inte kopplat till brist på arbetskraft inom landet. Arbetsförmedlingen Kultur Media har även frågat arbetsgivarna om de önskar service i samband med rekrytering och drygt två av tre arbetsgivare önskar sådan service. Vidare är 87 procent intresserade av samarbete med Arbetsförmedlingen Kultur Media kring praktikplats eller annan programplats.

Slutsatser för år 2011 – ur ett arbetsgivarperspektiv:

- Kulturarbetsgivarna är mer optimistiska än för sex månader sedan.
- Kulturarbetsgivarna bedömer att efterfrågan på tjänster ökar betydligt år 2011, men det sker från en låg nivå.
- Drygt var femte arbetsgivare har det senaste året lagt ut fler uppdrag/tjänster på andra företag – kommande år förutses andelen öka svagt.
- Arbetsgivarna har angett att antalet sysselsatta minskat med drygt 8 procent på två år – sysselsättningsstatistiken visar på en jobbförlust på mer än 4 000 personer.
- Sysselsättningen bedöms öka med cirka 1,5 procent, eller 1 000-1 500 personer, år 2011.
- Trenden mot att fler blir egenföretagare bedöms fortsätta.
- Tillskott av jobb sker även fortsättningsvis främst i små företag med under 20 anställda, men även större företag räknar nu med ett visst tillskott av jobb, vilket är ovanligt.
- Personalbehovet domineras i hög grad av visstids-, deltids- och timanställningar.

- Bristen på arbetskraft är låg och förblir på en låg nivå även framöver.
- Ungefär 17 procent av arbetsgivarna har angett att de planerar att rekrytera utomlands men det är i de flesta fall inte kopplat till brist på arbetskraft inom landet.
- Mer än två av tre arbetsgivare önskar service i samband med rekrytering. Vidare är 87 procent intresserade av samarbete med Arbetsförmedlingen Kultur Media kring praktikplats eller annan programplats.
- Arbetsförmedlingen Kultur och Media satsar på arbetsgivarkontakter och en god kunskap hos personalen om kultur och media.

2. Arbetssökande – inskrivna vid Arbetsförmedlingen Kultur och Media

Kultur- och medieyrken

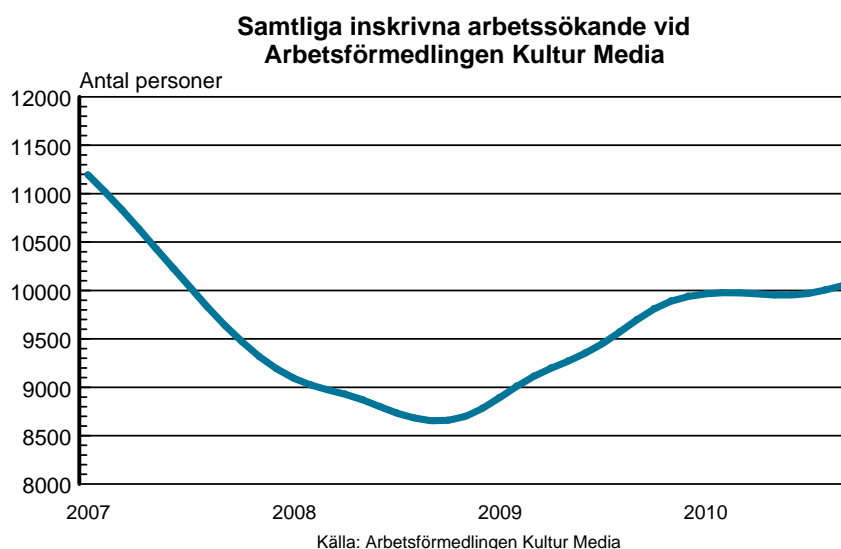
Yrken inom kultur och media sysselsatte cirka 65 000 personer år 2008, enligt SCB. Ungefär hälften av sysselsättningen återfanns inom ord och media och resterande antal eller cirka 32 000 personer inom scen och ton samt inom bild och form.

2.1 Samtliga inskrivna arbetssökande

Antalet inskrivna vid Af Kultur mot 2006 års nivå

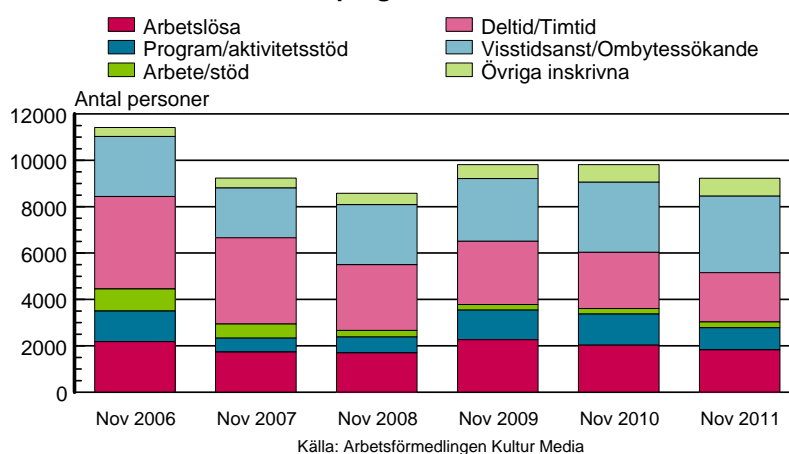
Antalet inskrivna inom Arbetsförmedlingen Kultur och Media har stigit betydligt sedan hösten 2008. Uppgången har i stort legat i linje med de bedömningar som Arbetsförmedlingen Kultur och Media redovisat i tidigare prognoser.

År 2010 har uppgången av antalet inskrivna planat ut, vilket stämmer väl överens med resultaten i prognosen våren 2010. Som framgår av följande diagram har ökningen upphört och nivån har stannat vid cirka 10 000 inskrivna.

År 2011 andas arbetsgivarna en försiktig optimism om efterfrågeläget och detta bör leda till en viss minskning av antalet inskrivna. Nedgångstakten torde dock bli måttlig och nivån kan komma att hamna mellan 9 000 och 9 500 vid slutet av året. Det som är svårast att bedöma är storleken på överströmningen av arbetssökande till jobb utanför kultur och media. Det finns alltid en ström av personer som lämnar kultur- och mediearbetskraften och när tillgången på arbeten ökar utanför kultur- och mediesektorn – vilket nu sker – kan överströmningen tillta i styrka.

Inskrivna vid Arbetsförmedlingen Kultur Media prognos för 2011

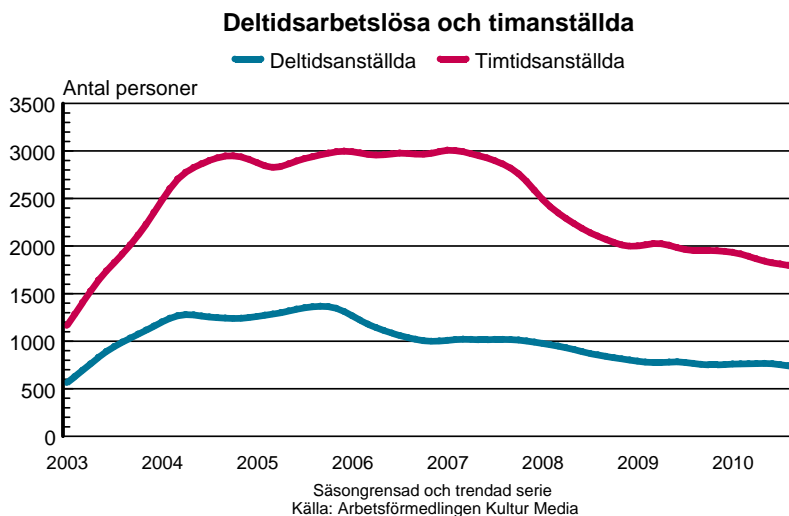

Fler kvinnor än män inskrivna inom kultur och media

I oktober 2010 fanns 5 400 kvinnor och cirka 4 400 män inskrivna som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen Kultur och Media. Båda könen har drabbats av den sämre arbetsmarknaden sedan hösten 2008 men försämringen var starkare för kvinnorna. Arbetsförmedlingen Kultur och Medias bedömning är att utvecklingen av antalet inskrivna blir svagt nedåtriktad under år 2011, men att nedgången då fördelar sig jämnt mellan könen.

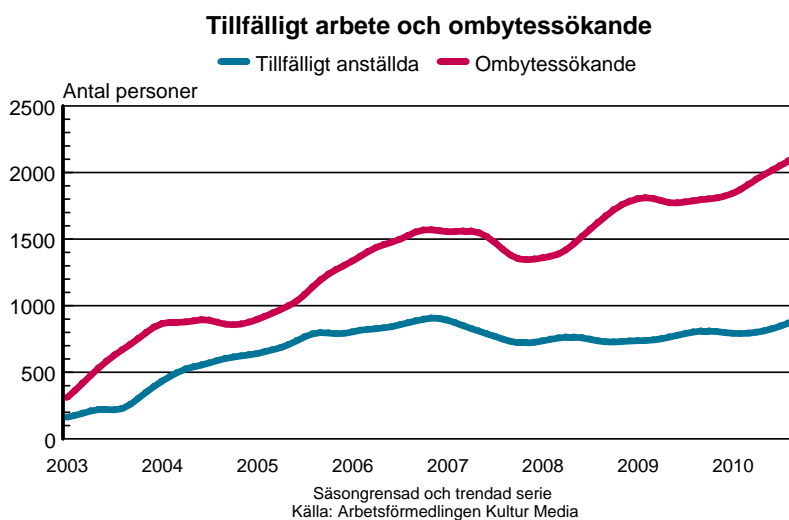
Deltidsarbetslösheten minskar

Under den senaste konjunktur nedgången har det, till skillnad mot tidigare, inte skett någon tydlig ökning av antalet inskrivna med deltids- eller timanställning, utan tvärtom. Antalet personer som är inskrivna som arbetssökande deltidsarbetslösa och timanställda ligger i oktober 2010 på cirka 2 400 personer vilket innebär en minskning med cirka 300 det senaste året. Detta innebär en fortsättning av den nedåtgående trend som startade redan hösten 2005. Nedgången har bland annat påverkats av nya regler inom arbetsförsäkringen från och med april 2008. Bland både deltidsarbetslösa och timanställda är andelen kvinnor högre än andelen män och den bilden väntas bestå under de kommande åren.

Betydligt fler ombytessökande

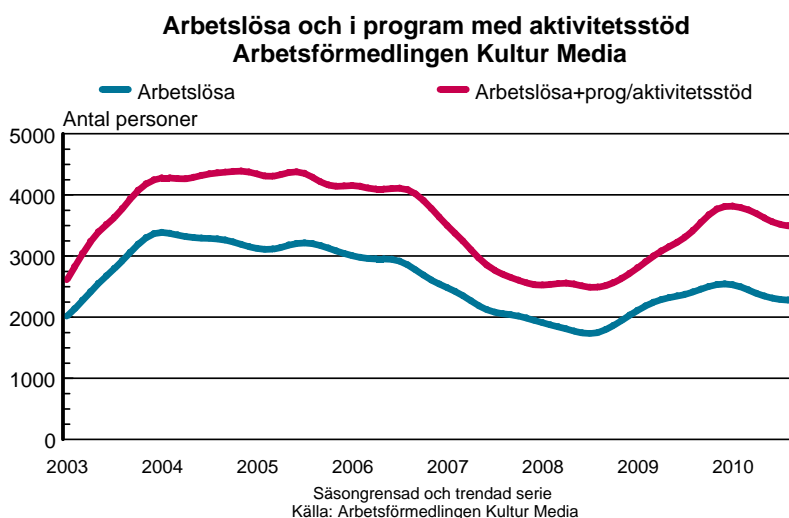
Antalet inskrivna arbetsökande som har fast arbete men som söker ett nytt har ökat kraftigt över tiden. Sedan mitten av år 2005 har det skett en fördubbling till mer än 2 000 personer. Uppgången faller främst inom scen och ton samt inom bild och form. Inom dessa två yrkesområden har det skett en kraftig uppgång, i synnerhet bland kvinnor. Inom ord och media är uppgången begränsad. När det gäller tillfälligt anställda som söker ett nytt arbete har det skett små förändringar de senaste åren.

2.2 Inskrivna som saknar arbete

Allt fler inskrivna saknar arbete

Antalet personer som saknar arbete (arbetslösa plus personer som deltar i arbetsmarknads-politiskt program) har vänt nedåt. I oktober 2010 saknade 3 400 personer arbete vilket är nästan 400 färre än då antalet kulminerade vid årsskiftet 2009/2010. Nedgången startade strax efter årsskiftet, vilket var 3-4 månader före övrig arbetsmarknad. Antalet utan arbete är dock 1 000 fler än hösten 2008 då nivån började öka.

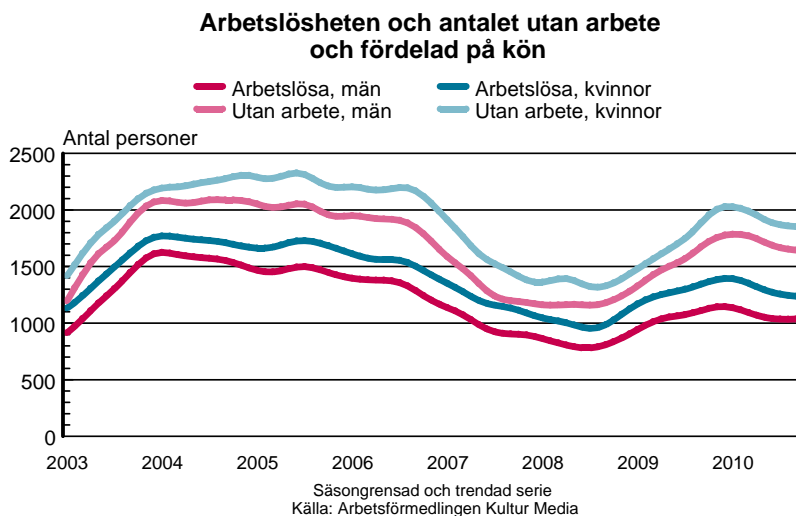

Antalet kulturarbetssökande som saknar arbete beräknas till ungefär 3 300 vid slutet av november, för att sedan öka något till cirka 3 600 personer fram till årsskiftet, vilket är en normal ökning vid denna tid på året. Under 2011 fortsätter antalet som saknar arbete att minska. Antalet kommer enligt denna prognos att ligga i intervallet 2 500-3 000 personer vid slutet av år 2011.

Antalet kvinnor utan arbete minskar

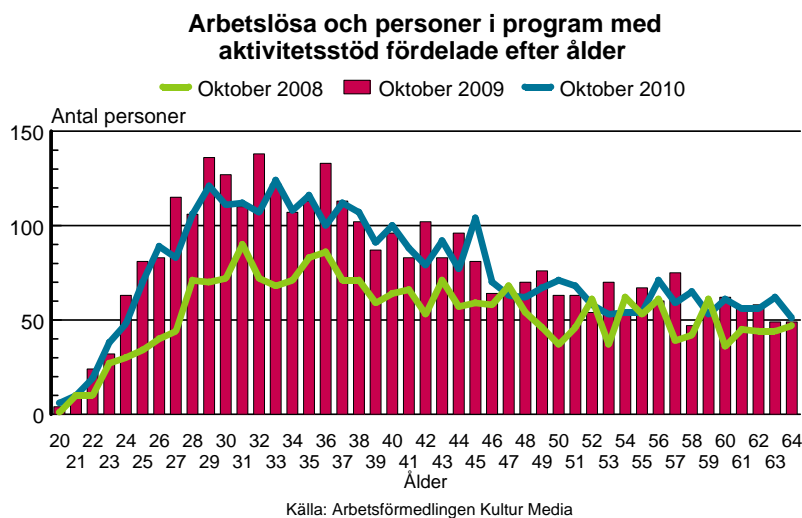
Antalet kvinnor utan arbete (arbetslösa plus programdeltagare) ökade mera än antalet män från hösten 2008 till årsskiftet 2009/2010. Vid det årsskiftet vände utvecklingen av antalet utan arbete nedåt för båda könen. Som Arbetsförmedlingen Kultur Media antagit i föregående prognos är nedgången av antalet utan arbete större bland kvinnor än män. Den utvecklingen beror inte bara på fler jobb inom kultur och media utan också, och framför allt, på att jobböppningarna utanför kultursektorn blivit fler och att kvinnor är mer benägna att arbeta inom andra sektorer. Denna utveckling är trolig även under år 2011.

Andelen som uppstår arbetslöshetsersättning har minskat de senaste åren, från cirka 70 procent år 2006 till knappt 50 procent hösten 2010. Under det senaste året har andelen minskat med 9 procentenheter, och tendensen i kurvan är fortsatt nedåtriktad.

Viss förbättring i åldrar under 35 år

Den nedgång som skett av antalet personer som saknar arbete faller främst på lägre åldrar, 25 till 35 år. Antalet utan arbete i nämnda åldrar ligger dock på en klart högre nivå än för två år sedan. I åldrarna 35-45 år ligger också nivån betydligt högre jämfört med hösten 2008 men det har skett små förändringar i dessa åldrar jämfört med för ett år sedan. Även i åldrarna 45-64 år ligger nivån högre än för två år sedan, skillnaden är dock inte så stor som för övriga åldrar. Under det senaste året har nivån i sistnämnda åldrar inte förändras nämnvärt.

Särskilt utsatta grupper

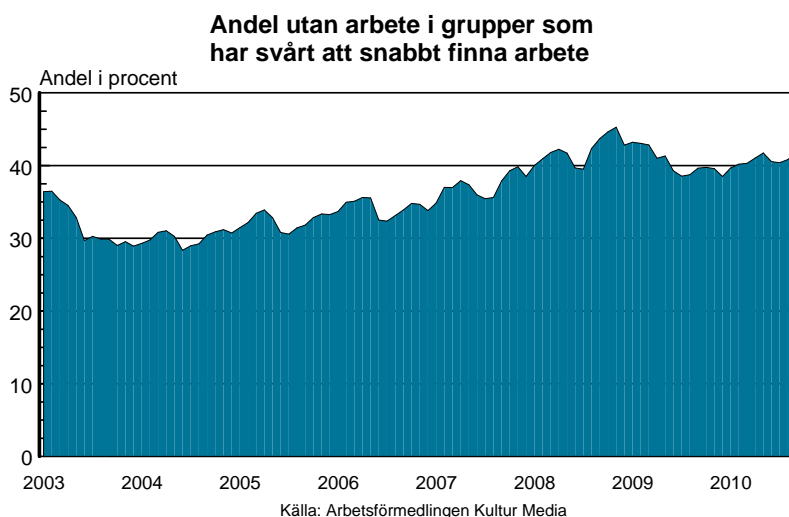
Det finns arbetssökande som är utan arbete och som tillhör grupper som har svårare än andra att snabbt finna ett arbete. Dessa grupper är personer i åldern 50-64 år, funktionsnedsatta och utlandsfödda. Personer i dessa grupper har enligt Arbetsförmedlingen Kultur och Medias erfarenhet betydligt svårare att finna arbeten än andra arbetssökandegrupper.

Trenden sedan år 2004 är att dessa grupper av arbetssökande utan arbete utgör en växande andel av dem som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen Kultur Media, se följande diagram.

Under år 2009 har antalet personer i dessa mer utsatta grupper som saknar arbete ökat i stor omfattning men samtidigt har antalet övriga sökande ökat i än större omfattning. Det betyder att andelen i grupper som har svårast att finna arbete sjönk under året. År 2010 har andelen återigen stigit, vilket beror på att många sökande med starkare ställning lyckats finna arbete.

Andelen i dessa grupper av samtliga som saknar arbete har ökat det senaste året och uppgår till 4,3 procent, andelen kan komma att öka med cirka 5 procentenheter kommande år.

En stor del av personerna i dessa mer utsatta grupper möter en allt hårdare konkurrens om jobben med den fortfarande stora gruppen av starkare arbetssökande. Personer med svagare ställning hamnar oftast långt bak i arbetslöshetskön, vilket medför ökad risk för allt längre tider utan arbete. För dessa grupper är arbetsmarknadspolitiska program ett viktigt redskap på vägen ut i arbete och för att undvika långa tider i arbetslöshet och utslagning från arbetslivet.

Slutsatser för år 2011 – ur ett arbetssökandeperspektiv:

- Antalet inskrivna minskar från knappt 10 000 till 9 000-9 500 vid slutet av 2011.
- Antalet personer utan arbete (arbetslösa + programdeltagare) minskar från 3 600 personer till 2 500-3 000 vid slutet av 2011.
- Minskningen av antalet utan arbete kommer att ske främst i åldrarna 25-45 år.
- Andelen ersättningstagare inom arbetslöshetsförsäkringen har minskat från 70 till knappt 50 procent sedan 2006.
- Försörjningssituationen för de yrkesverksamma inom kultursektorn blir fortsatt otillräcklig – fler kommer att kompletteringsjobba.
- Antalet utan arbete – som ökat mer för kvinnor än för män de två senaste åren – minskar mer bland kvinnor nästa år genom att dessa tar jobb inom andra sektorer.

- Antalet deltidsarbetslösa och timanställda inskrivna vid Arbetsförmedlingen Kultur och Media fortsätter att minska.
- Antalet ombytessökande ökar inom scen och ton samt inom bild och form.
- Andelen funktionsnedsatta, utlandsfödda och äldre (50-64 år) utan arbete ökar – dessa får svårt att konkurrera om jobben.
- Arbetsmarknadspolitiken och de arbetsmarknadspolitiska programmen kanaliserade via Arbetsförmedlingen Kultur och Media har en stor betydelse för att undvika långa tider i arbetslöshet.

3. Utvecklingen för kulturområdena

Återhämtning 2011

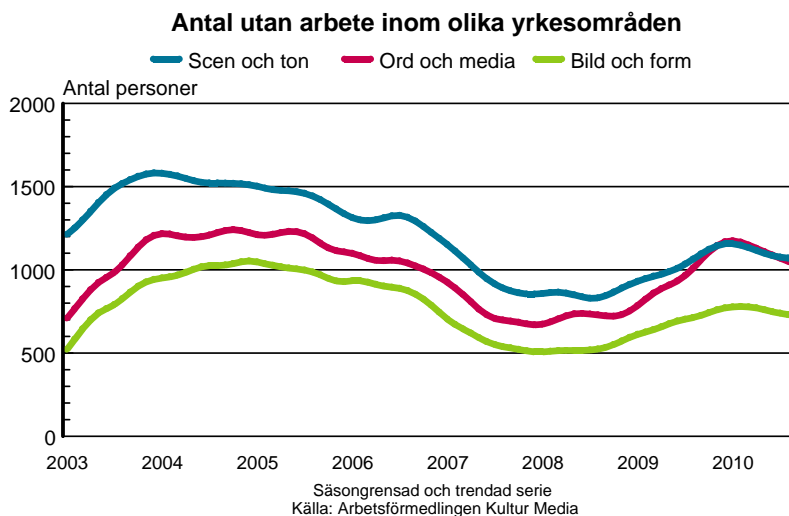
Arbetsförmedlingen Kultur Medias undersökning visar att kulturarbetsmarknaden är på väg att återgå till mer normala förhållanden. Arbetsgivarna bedömer att aktiviteten på marknaden ökar och det innebär en förbättrad situation för dem som söker arbete inom de tre yrkesområdena: ord och media, scen och ton samt bild och form. Uppdragen bedöms bli fler och för första gången sedan undersökningen inleddes år 2006 är arbetsgivarna positiva när det gäller tillkomsten av jobb. Utgångsläget har dock varit synnerligen svagt, och kultur och media har förlorat omkring 8 procent av jobben på två år. Av erfarenhet vet vi dessutom att arbetsgivarna är mer positiva om utvecklingen än vad som sedan i verkligheten visar sig bli fallet.

Sysselsättningen kommer att öka år 2011. Inom samtliga tre yrkesområden kvarstår emellertid arbetsgivarnas strikta budgettänkande och det påverkar i hög grad deras agerande kring antalet uppdrag, uppdragens karaktär och deras varaktighet. Varje uppdrag eller anställning planeras ytterst noggrant utifrån snäva ekonomiska ramar, och arbetsgivarna strävar alltid efter att finna de mest kostnadseffektiva lösningarna.

Många arbetssökande - hård konkurrens om jobben

Antalet arbetssökande som saknar arbete vände nedåt inom samtliga tre yrkesområden vid inledningen av år 2010. Detta har skett trots att antalet jobb fortsatt att minska. Förklaringen bedöms vara att nedgången av antalet utan arbete har skett genom att tillgången på jobb ökat utanför kulturarbetsmarknaden. Minskningen av antalet kultur- och mediejobb har emellertid avtagit och fler kan finna arbeten även inom denna arbetsmarknad.

Tillgången på arbetssökande är fortfarande stor och antalet personer utan arbete ligger betydligt högre än när det bottnade våren 2008. Det alltjämnt stora antalet som saknar arbete innebär att konkurrensen om jobben är fortsatt stor. Kompetenskraven vid rekryteringar har höjts successivt under en lång rad år. De ökade kompetenskraven har ett samband inte bara med ny teknik utan även med arbetsgivarnas svaga ekonomi, som leder till att de ofta söker efter arbetskraft med flera yrkeskompetenser.

3.1 Ord och media

Ord och media går in i en lugnare fas

Utvecklingen inom ord och media har gått in i en lugnare fas. De senaste två åren har varit turbulenta. Alla typer av medier drabbades då av ett stort fall på intäktssidan. Annonss- och reklamintäkterna föll vilket eroderade företagets ekonomi. Det innebar stor övertalighet på personal och företagen tvingades till stora nedskärningar. Läget har nu stabiliserats, annons- och reklamintäkterna ökar och företagen kommer alltmer på fast mark. Fortfarande sker strukturförändringar, vissa medier växer och andra minskar i omfattning. Den utvecklingen förändrar kompetenskraven vid rekryteringar och ställer större krav på allsidighet och mer krav på kunskaper i modern teknik.

Tidningsbranschen har haft ett par riktigt kärva år. Lägre annonsintäkter och färre prenumeranter har slagit hårt mot företagets ekonomi men nu har åtminstone annonsintäkterna vänt uppåt. Företagen provar också ständigt nya vägar för att öka intäkterna. Antalet jobb har minskat kraftigt de två senaste åren. Vissa av de förlorade jobben kommer tillbaka men långt ifrån alla. Behovet av personal täcks många gånger upp på annat sätt än tidigare, till exempel genom köp av tjänster, ofta från egenföretagare. Trenden är att webbtidningarna ökar antalet läsare och att papperstidningarna minskar i omfattning.

Bemanningsföretagen har kunnat flytta fram sina positioner när det gäller arbetskraftsförsörjningen. Den utvecklingen är dock inte självklar eftersom det alternativet också är förknippat med en hel del kostnader, enligt medieföretagen. Färdriktningen inom företagen är dock tydlig – de strävar efter att ha en så begränsad fast personalstyrka som möjligt och därutöver en rörlig och flexibel del som kan nyttjas vid behov.

TV-mediet har under de senaste åren genomgått omorganisationer, både regionalt och centralt. Antalet produktionsorter har reducerats och den fasta organisationen har krympt. Det betyder att företagets fasta bemanning är mindre och att deras rörliga del är större. Företa-

gen köper fler tjänster och/eller tar tillfälligt in personal vid behov. De stora bolagen köper fler tjänster och uppdrag, till exempel från olika typer av produktionsbolag eller enskilda företagare. Under det närmaste året går utvecklingen in i ett lugnare skede fränsett en del personalförändringar i vissa regioner. Bemanningsföretag anlitas till viss del.

Radion har genomgått ungefär samma typ av utveckling som TV-mediet. Den fasta delen i organisationerna har dragits ner och fler tjänster köps numera externt. Det har inneburit en växande marknad för produktionsbolag.

De strukturella förändringarna inom medieområdet har medfört en bredare marknad för journalister men för allt fler också en osäkrare. Det ställs därför krav på att de yrkesverksamma ska ha mångsidig kompetens och kunna arbeta inom olika medier. Det kan bland annat innebära att man ska kunna arbeta med skrivande, foto och redigering samt med webbtidningar. Också videojournalister efterfrågas i viss utsträckning.

De senaste två årens stora förändringar inom medieföretagen har bland annat inneburit att personer med smalare kompetensprofil, till exempel äldre yrkesverksamma, fått lämna sina anställningar. Detta gäller journalister och en del teknisk personal. På kort sikt innebär det ett visst ökat personalbehov men behovet täcks vanligtvis med vikarier eller genom köp av tjänster.

Tillgången på arbetssökande journalister är mycket stor på grund av neddragningarna samt genom att det årligen utbildas ett stort antal nya inom utbildningsväsendet. Kraven på yrkeserfarenhet skärps när tillgången på arbetskraft är stor, och detta sätts i kombination med aktuell utbildning i yrket, vilken ska innefatta kompetens inom den nya tekniken. Medieföretag uppger att det finns tydliga brister inom nuvarande utbildningar och att dessa inte anpassats efter de kompetensbehov som numera gäller inom medievärlden. Ipaden har lanserats i Sverige och den väntas innebära ytterligare förändringar i ord- och medie landskapet.

Regionala skillnader inom film

Inom filmen pågår relativt många filmproduktioner i flera regioner. Dessutom har antalet inspelningar av reklamfilm ökat. Aktiviteten blir förhållandevis god också under år 2011, även om läget väntas skilja sig mellan olika regioner. Den starkaste utvecklingen finns i väst, där det pågår och planeras många nya produktioner och samproduktioner. Den höga aktiviteten i den regionen medför att det finns en oro för att tillgången på arbetskraft blir knapp.

Aktiviteten är inte lika hög i alla regioner. Vissa produktioner är på väg att avslutas och det finns en osäkerhet om start av nya filmer. Det behövs i allmänhet en lång framförhållning för start av filmproduktion och för finansiering av filmprojekt. Större filmprojekt kräver betydande finansiella resurser och finansieringsfrågan kan ofta vara ett problem vid nystartandet av filmproduktioner.

Hög arbetslöshet inom foto

Stillbildsfotografernas marknad är synnerligen svag och antalet jobb är begränsat. De senaste två årens omstruktureringar har ytterligare försämrat försörjningsmöjligheterna inom yrket. Arbetslösheten är hög och nya i yrket har svårt att klara sin försörjning. Det flesta jobbar som

frilansare. Fler fotografer försöker försörja sig med en kombination av tidningsjobb och bröllops- och skolfotografi, och även konstnärligt foto, naturfoto och försäljning via bildbyråer. Den ekonomiska situationen för alla dessa små uppdragstagare blir därmed fortsatt mycket svår nästa år.

Slutsatser

Stora neddragningar har skett – utvecklingen in i ett lugnare skede

- Jobben kommer att öka inom media 2011 efter två år av stora neddragningar.
- Strukturomvandlingen inom medievärlden fortsätter, men i lugnare takt.
- Kostnaderna ska hållas nere inom all produktion – nya vägar till intäkter prövas.
- Mindre fast personalstyrka och större rörlig flexibel del gäller inom många företag.
- Visst behov av vikarier och personal anlitas via bemanningsföretag.
- Uppdrag läggs ut och egenföretagandet ökar.
- Tidningsbranschen kännetecknas av samordning och fortsatta effektiviseringar.
- TV har omorganiserat och förändringarna går in i ett lugnare skede – viss efterfrågan på videojournalister.
- Radion har förändrat organisationen och har lågt personalbehov.
- Semestervikariat tillsätts ofta med tidigare anlitad arbetskraft – nyexaminerade får svårare att komma in i jobb.
- Fotograferna får en fortsatt svag marknad och de breddar sin verksamhet så mycket som möjligt – försörjningsläget ansträngt.
- Filmbranschen visar på regionala variationer, gott läge bland annat i Västsverige där det råder oro över personaltillgången.

3.2 Bild och form

Viss ljusning på väg inom en del yrken

Inom bild och form finns många olika slag av verksamheter och dessa befinner sig i olika skeden av konjunkturcykeln. Design och inredningsarkitektur är områden som är mycket konjunktürkänsliga. Inom dessa områden blev marknadsläget snabbt sämre i samband med konjunkturförsämringen men marknadsutvecklingen har vänt uppåt under innevarande år. Viktiga bakomliggande orsaker är en förbättrad industri- och byggkonjunktur samt positiva impulser från den privata konsumtionen.

Mode har fått en mer framträdande roll på senare år. Den inhemska försäljningen ökar liksom exporten av svenskt mode, som är på långsiktig frammarsch. Dock ökar inte mängden arbetstillfällen i motsvarande takt. En region som flyttat fram sin position inom området är Västsverige. Regionen har visat sig allt mer på modekartan med flera stora aktörer men även med många små företag.

De stora aktörerna behåller sitt designarbete i Sverige, vilket innebär att det finns en fortsatt arbetsmarknad för designers, designassistenter och mönsterkonstruktörer. Det råder ingen brist på personal, utan företagen rekryterar löpande vid behov. De stora klädkedjorna samarbetar med mindre designers. De tar också tillfälligt in gästdesigners för nya kollektioner med speciell profil. De strävar efter snabba kollektionsbyten och företagen utvecklar metoder för att snabbt kunna öka omsättningen i butiken och därigenom kontinuerligt förnya utbudet. Detta gynnar arbetsmarknaden för designers och mönsterkonstruktörer.

Inom modeområdet finns ett stort antal mindre aktörer bland kreatörer och designers som profilerar sig på marknaden och bygger upp ett namn i branschen, men väldigt många av dessa har svårt att upprätthålla lönsamheten. En del av dem har dock lyckats uppnå lönsamhet och bli större. Det är just bland dessa företag som de stora klädföretagen rekryterar vid behov.

Det finns en ökad efterfrågan på svensk design utomlands, och ett flertal designbyråer ökar sin försäljning genom deltagande i internationella mässor. Det finns en fortsatt efterfrågan av unik nordisk design, framförallt grafisk modern design.

Bilindustrin har behållit sitt designarbete i Sverige. Det kommer därför att finnas en viss efterfrågan på personal. Vid nyrekrytering efterfrågas designers med utbildning och erfarenhet från bilindustrin, vilket ofta innebär återanställningar av tidigare anställd/inhyrd personal. En viss rekrytering av nya till branschen förekommer, och kraven är då fyraårig högskoleutbildning samt mångårig yrkeserfarenhet. Nyutbildade industridesigners flyttar i allmänhet till storstadsregionerna, där de antingen startar eget och hyr in sig hos något designföretag.

Illustratörernas marknad återfinns inom medie-, reklam-, tidnings- och förlagsbranschen. Även om marknaden är bred så är jobbmöjligheterna begränsade. Få kan försörja sig som heltidsillustratör, till exempel på böcker, tidskrifter med mera. De som arbetar inom dessa yrken har vanligtvis ett registrerat företag och ofta kombineras det arbetet med någon deltidanställning inom ett yrke utanför kulturområdet. Några kombinerar illustratörsjobb med pedagogiskt arbete eller jobb inom grafisk form/reklambyråjobb. Den tekniska utvecklingen har varit snabb inom yrket. Digitaliseringen och den helt nya grafiska tekniken utvecklas ständigt och det förändrar kraven på tekniskt kunnande. Detta medför, i vissa fall, att delar av den äldre yrkeskåren slås ut.

Arbetsförmedlingen Kultur har påbörjat att arbeta med att lyfta in delar av den yrkeskår som specifikt hittar sin försörjning/uppdrag inom dataspelbranschen och interaktiva medier. Dataspelbranschen sysselsätter ca 1000 personer i Sverige. I samband med finanskrisen har det funnits en tydlig avmattning på efterfrågan av tjänster inom dataspelsmarknaden med brist på riskkapital som tidigare finansierat utveckling av nya spelprodukter. Utvecklingen inom dataspel bedöms förstärkas framöver, och det finns en viss ökning av efterfrågan på kvalificerade animatörer, designers och 3D-grafiker. Markanden för animatörer är för övrigt begränsad. Ofta driver man enmansföretag/kooperativ och har detta som deltidssysselsättning tillsammans med något närliggande yrke, till exempel lärare/inläsare.

Svag marknad inom för bildkonst

Bildkonstnärer (målare, skulptörer, konstgrafiker) är beroende av både en efterfrågan från offentlig sektor och privat marknad. Bildkonstnärer har drabbats av den svagare konjunkturen genom att köpen av konst och utsmyckningar har blivit färre. Efterfrågan från kommuner och landsting på utsmyckning är lägre än för ett par år sedan, och har påverkats av att byggstarten av kommunala lokaler skjutits fram i tid. Efterfrågan varierar dock mellan olika kommuner. Efterfrågan från den offentliga sektorn uppges minska ytterligare år 2011, och utvecklingen blir därmed fortsatt svag. Den privata marknaden som är direkt riktad mot privatpersoner och företag bedöms dock bli något bättre framöver.

De yrkesverksamma inom många yrken inom bild och form är ofta tvingade att söka kompletteringsjobb för att klara sin försörjning. Behovet av sådana jobb har ökat de senaste åren. Tillgången på jobb utanför kulturmarknaden har ökat under år 2010 och fler har sökt sin försörjning på inom andra sektorer. Det innebär vanligtvis arbeten på deltids-, tim- eller tidsbegränsade anställningar. Behovet av att finna kompletteringsjobb blir fortsatt stort det kommande året.

Slutsatser

Marknaderna varierar kraftigt mellan yrken inom bild och form

- Bildkonstnärer har drabbats av den svagare konjunkturen, köpen av konst och utsmyckningar har minskat – fortsatt svag marknad
- Illustratörer – vissa förbättringar sker framöver genom bättre marknad inom media, reklam och annons – svårt med försörjningen.
- Animation och datorspel går bättre – gynnar illustratörer och animatörer.
- Snabb teknisk utveckling inom illustration och animation – en del arbetssökande saknar teknisk kompetens.
- Undersysselsättning bland designers men marknaden förbättras – omsättning av företag och överetablering.
- Viss förbättring för inredningsarkitekterna men med stora regionala variationer.
- Kompletteringsjobben får än större betydelse inom bild och form.

3.3 Scen och ton

Teatrarna har strama budgetar

De stora teaterscenerna har god publik tillströmning men flertalet arbetar under mycket strama budgetar. Detta syns dock inte i antal produktioner utan man försöker upprätthålla oförändrad produktionsnivå bland annat genom ett ökat samarbete med andra aktörer. De försöker också utveckla verksamheten för att nå en ny publik. Uppsägningar förekommer och är främst riktade mot personal inom det tekniska och administrativa området. De stora institutionsteatrar har angivit att fastanställda som pensioneras inte kommer att ersättas med likadana anställningskontrakt. Rekrytering till dessa tjänster kommer att ske i projektform och

vid behov, vilket innebär ett ökat inslag av korttids- och pjäskontrakt av olika längd och omfattning för de anställda.

Inom det fria teaterområdet har arbetstillfällena minskat något och verksamheterna bedrivs ofta under knappa förhållanden. Kortare föreställningar och osäker planering är en vanlig situation. Institutionerna och den fria kulturen ökar sitt samarbete både inom konstnärlig verksamhet och genom personellt utbyte. Den fria kulturen ökar också samarbetet med näringslivet för att delfinansiera sina projekt. För vissa fria teatergrupper bedöms efterfrågan på produktioner öka och för andra vara oförändrad. Detta innebär dock inte någon ökning av antalet anställda. I den mån att fler ska engageras blir det i form av inhyrning och/eller genom tidsbegränsade anställningar.

Yrken som efterfrågas inom teaterområdet är skådespelare, regissör, regiassistent, teatertekniker, scenograf, ljus tekniker, musiker och teaterproducent. Den yrkesgrupp de fria teaternarna upplever som svårast att finna är teaterproducent. Det uppges sammanhållna med att etablerade producenter väljer andra arbetsgivare som har bättre ekonomiska förutsättningar än de fria grupperna.

Anställningar inom teatern sker ofta via personliga nätverk och rekommendationer. Det ställs höga krav på utbildning och erfarenhet samt personlig kompetens och lämplighet. Konkurrensen om jobben är fortfarande mycket hård inom i stort sett alla yrkesområden inom scenkonsten. För regissörer, scenografer och skådespelare har frilansandet ökat i volym, då de fasta anställningarna har försvunnit undan för undan.

Försiktighet bland arbetsgivarna inom dans och musik

Nästan alla musik- och dansinstitutionerna uppger att de är fortsatt försiktiga med att rekrytera personal inom dans på grund av de höga pensionskostnaderna för denna yrkesgrupp. Konsekvensen av denna försiktighet från arbetsgivarnas sida är en fortsatt ökning av den redan stora obalansen mellan antalet yrkesverksamma och antalet jobb eller uppdrag inom dans. Följden blir att en del individer lämnar den utövande delen av detta yrke och ägnar sig åt dansundervisning, koreografi, eller arbetar med tillfälliga brödjobb, och en del byter yrke helt. Utöver pensionskostnaderna finns en osäkerhet när det gäller framtida anslagen från olika finansörer och sponsorer.

Inom musikal/dans finns många sökande till lediga uppdrag och anställningar. Alla öppna auditions är välbesökta och konkurrensen om jobben är mycket hård. Uppdragsgivarna inom branschen har ofta en snäv budget vilket medför att anställningarna blir kortare och tillfälliga. Fasta anställningar inom branschen är mycket ovanliga. Dessutom ser vi en tydlig tendens att de stora scenerna/arbetsgivarna anställer dansare/musikalare/koreografer från utlandet. Detta gäller för övrigt även den tekniska personalen. Det har blivit vanligare att hela arbetslag anställs från utlandet för att jobba med uppsättningar till exempelvis musikaler. Rörligheten inom musikal/dans ökar och gränserna suddas ut.

Marknaden för modern dans är expanderande, och i dag finns det ett ökande intresse för danskonst. Intresset för dans har ökat inte minst hos ungdom. Den utvecklingen ger dansare en förstärkt arbetsmarknad.

Svag marknad för musiker

Arbetsmarknaden för musiker är svag vilket även framkom i föregående undersökning, våren 2010. Musiker inom samtliga genrer har märkt en minskning av antalet uppdrag det senaste året, och arbetsgivare har av ekonomiska skäl minskat sin efterfrågan på svenska musiker. En viss ökning har skett av arrangemang som engagerar utländska musiker från bland annat östra Europa. Klassiskt utbildade sångare har en ökande arbetsmarknad utomlands, till exempel i Tyskland. Efterfrågan på svenska musikalartister är också betydande utomlands.

Musikinstitutioner och andra arbetsgivare erbjuder inga fastanställningar och den situationen bedöms bestå även det närmaste året. Det är frilansarbete som vanligtvis gäller inom musikbranschen. De arbetsgivare som ingick i prognosen rapporterar att de kommer att minska antal fastanställda bland annat genom att pensionsavgångar inte ska ersättas. Vid behov av personal sker ersättningsrekryteringar i form av frilansare.

Intresset för konstmusik uppges ha upprätthållits tämligen väl trots att det säljs färre abonnemang. Det råder ett hårdare ekonomiskt klimat på grund av att orkestrarna har sparbetning för att klara den så kallade pensionsskulden. Orkestrarna efterfrågar frilansande orkestermusiker med eget företag, och det är en relativt ny företeelse på arbetsmarknaden. Den pressade ekonomin innebär färre vikarier och större arbetsbelastning för varje musiker. Många konstmusiker drabbas hårt av den så kallade 75-dagarsregeln, varmed menas gränsen för att erhålla arbetslöshetsersättning för deltidsarbetslöshet. Det uppges finnas en risk för att fler måste upphöra med sin yrkesverksamhet trots att de regelbundet får uppdrag och har god yrkesskicklighet. Inom orkestrarna finns vissa instrumentgrupper med brist på yrkeskunniga. Det finns här inte tillräckligt många bra musiker varför tjänsterna inte blir besatta, samtidigt som det råder övertalighet inom andra instrumentgrupper. Fler sökande från andra länder har ökat konkurrensen ytterligare.

Arbetsmarknaden för musikalartister/showartister är främst koncentrerad till storstadsregionerna i Sverige, Danmark och Tyskland samt på kryssningsfartyg och hotell- och semesteranläggningar i Sydeuropa. På arbetsmarknaden finns det ett överskott på musikalartister/showartister. Konkurrensen är stor, medelåldern är låg och det kommer hela tiden nya, unga och duktiga artister till branschen. Kontraktstiden varierar ofta i längd och uppehåll mellan kontrakten är vanliga.

Skivförsäljningen har minskat trendmässigt de senaste tio åren samtidigt som det skett en markant ökning av antalet liveframträdanden. De band/artister som jobbar på freelansbasis eller via konsertarrangörer har också framtvingat nya inkomstkällor. De intäkter som aktörerna förut drog in genom försäljning av inspelad musik försöker man kompensera genom livekonserter och genom att sälja merchandise, till exempel T-shirts, pins etcetera. Direktförsäljning av skivor på plats har också blivit allt vanligare i samband med konserterna, vilket medför att mer av intäkterna går direkt till artisten. Artisterna har idag ofta eget företag, eller har faktureringservice som stöd.

Event samt ljud och ljus

Ljus- och ljudbranschen har haft ett par tuffa år då aktiviteten på marknaden fallit kraftigt. Företagen har dock i höstundersökningen blivit försiktigt optimistiska om framtiden. Marknaden är emellertid långt ifrån den aktivitetsnivå som rädde för cirka tre år sedan då flera företag uppgav god omsättning. Renodlade och specialiserade företag inom underhållningsbranschen har trots nedgången på marknaden lyckats bibehålla sina positioner någorlunda. Sammanslagningar och centraliseringar av företag inom events har också blivit resultatet för några av företagen i samband med nedgången på marknaden. Företagen har även ingått avtal på konsultbasis för att hålla nere kostnaderna.

Antalet uppdrag som läggs ut på entreprenad ökar hos samtliga ljud- och ljusföretag samt hos eventföretag. Generellt sett köper företag fler tjänster från de ledande leverantörerna inom branschen. De rekryterar frilansare med egna företag vid toppar, alltså när säsongen för olika events har sin höjdpunkt. Det är nästan enbart projektanställning som råder inom branschen.

Precis som i tidigare undersökningar framhöll arbetsgivarna inom eventföretag och inom ljud- och ljusföretag att sökande inom branschen bör ha en bred kompetensprofil. Arbetskraften ska ha spetskompetens men samtidigt vara en mångsidig medarbetare. Dessutom ska arbetskraften snabbt kunna ta till sig arbetsplatsens kultur där bland annat social kompetens värderas högt. Datortekniken och specialiseringen kommer att fortsätta att utvecklas inom området. Tillgången på jobb är också kopplad till företagets renommé inom branschen.

Slutsatser

Produktionerna upprätthålls med strama budgetar inom teater och musik

- Fortsatt snäva budgetar och osäkerhet kring offentliga anslag.
- Kortare uppdrag och rekryteringar på viss tid.
- Dansen ställning upprätthålls – barn och ungdom.
- Stora institutionerna har snäva budgetar – fortsätter att dra ner på fast anställda, lägger ut uppdrag och rekryterar på viss tid.
- Pensionsavgångar inom teatern ersätts inte med fast anställda utan av projekt- och behovsanställningar.
- Fria grupper arbetar under knappa förhållanden och med osäker planering.
- Musikområdet kännetecknas av ett begränsat antal uppdrag och hårdare konkurrens om jobben.
- Inom konstmusiken försöker man spara in på personal i den mån det är möjligt – färre och kortare uppdrag – och detsamma gäller jazzen.
- Fortsatt överskott på musikal- och showartister – låg medelålder.
- Event, ljud och ljus upplever en viss förbättring men läget är sämre än för tre år sedan.

Bilaga 1 Branscher inom Kulturområdet

- 47783 Konst/Galleri
- 58110 Bokutgivning
- 58131 Dagstidningsutgivning
- 58132 Annonstidningsutgivning
- 58140 Utgivning av tidskrifter
- 58190 Annan förlagsverksamhet
- 59110 Produktion av film, video och TV-program
- 59120 Efterproduktion av film, video och TV-program
- 59200 Ljudinspelning och fonogramutgivning
- 60100 Sändning av radioprogram inklusive Sveriges Radio och Utbildningsradion
- 60200 Planering av TV-program och sändningsverksamhet inklusive SVT
- 63910 Nyhetsservice
- 74101 Industri- och produktdesignverksamhet
- 74102 Grafisk designverksamhet
- 74103 Inredningsarkitektverksamhet
- 74201 Porträttfotoverksamhet
- 74202 Reklamfotoverksamhet
- 74203 Press- och övrig fotografverksamhet (även flygfotografering; ej porträtt eller reklam)
- 74300 Översättning och tolkning
- 74900 Agenter och agenturer där inom film, teater eller annan underhållning, sälja in böcker, pjäser, konstverk, fotografier osv. hos förlag, produktionsbolag o.d.
- 90010 Artistisk verksamhet (inkludera statlig- och kommunalägd verksamhet såsom Operan, Dramaten, Länsteatrar m fl)
- 90020 Stödtjänster till artistisk verksamhet
- 90030 Litterärt och konstnärligt skapande
- 90040 Drift av teatrar, konserthus o.d. (inkludera statlig- och kommunalägd verksamhet såsom Operan, Dramaten, Länsteatrar m fl)

Bilaga 2 Yrkesbarometern, arbetsmarknaden till hösten 2011

Yrke	Rekryteringsläge
Filmtekniker	<i>Stor brist</i>
Linjeproducent	<i>Stor brist</i>
Nyhetstextare	<i>Stor brist</i>
Undertextare	<i>Stor brist</i>
Inspelningskoordinator	<i>Viss brist</i>
Filmproducent	<i>Viss brist</i>
Inspelningsledare	<i>Viss brist</i>
Scripta	<i>Viss brist</i>
Balettmästare	<i>Viss brist</i>
Dockspelare	<i>Viss brist</i>
Filmproduktionsledare	<i>Balans</i>
Akrobat	<i>Balans</i>
Belysningsmästare	<i>Balans</i>
Belysningstekniker	<i>Balans</i>
BING, film/TV	<i>Balans</i>
Cirkusartist	<i>Balans</i>
Clown	<i>Balans</i>
Dansproducent	<i>Balans</i>
Dirigent	<i>Balans</i>
FAD (First assistant director)	<i>Balans</i>
Filmchef	<i>Balans</i>
Filmchef	<i>Balans</i>
Illusionist	<i>Balans</i>
Imitatör	<i>Balans</i>
Inspelningsassistent	<i>Balans</i>
Jonglör	<i>Balans</i>
Kameraman, TV	<i>Balans</i>
Kapellmästare	<i>Balans</i>
Konsertmästare	<i>Balans</i>
Konstsmed	<i>Balans</i>
Koreolog	<i>Balans</i>
Kostymtecknare	<i>Balans</i>
Lindansare	<i>Balans</i>
Ljudassistent	<i>Balans</i>
Musikförläggare	<i>Balans</i>
Musiktekniker	<i>Balans</i>
Notskrivare	<i>Balans</i>
Operachef	<i>Balans</i>
Operachef	<i>Balans</i>
Orkesterledare	<i>Balans</i>
Patinerare	<i>Balans</i>

Yrke	Rekryteringsläge
Platskoordinator	<i>Balans</i>
Scannertekniker/scanneroperatör	<i>Balans</i>
Sminkör	<i>Balans</i>
Stuntman	<i>Balans</i>
Sufflör	<i>Balans</i>
Tatuerare	<i>Balans</i>
Teaterchef	<i>Balans</i>
Trapetskonstnär	<i>Balans</i>
Trollkarl	<i>Balans</i>
Turnéledare	<i>Balans</i>
Turnéläggare	<i>Balans</i>
TV-chef	<i>Balans</i>
TV-inspicient	<i>Balans</i>
Utställningskoordinator	<i>Balans</i>
Scenförman	<i>Balans</i>
Scenmästare	<i>Balans</i>
Kostymör	<i>Balans</i>
Perukmakare	<i>Balans</i>
Teaterchef	<i>Balans</i>
Teaterinspicient	<i>Balans</i>
Redigerare	<i>Balans</i>
Inspicient	<i>Balans</i>
Repetitör	<i>Balans</i>
Kantor	<i>Överskott</i>
Dansare, show	<i>Överskott</i>
Teaterproducent	<i>Överskott</i>
Maskör	<i>Överskott</i>
Discjockey	<i>Överskott</i>
Dansare	<i>Överskott</i>
Kostymassistent	<i>Överskott</i>
Scentekniker	<i>Överskott</i>
Scenograf	<i>Överskott</i>
Bokförläggare	<i>Överskott</i>
Dramatiker	<i>Överskott</i>
Mixare, ljudtekniker	<i>Överskott</i>
TV-producent	<i>Överskott</i>
Skådespelare	<i>Överskott</i>
Kostymmästare	<i>Överskott</i>
Mimartist	<i>Överskott</i>
Varietéartist	<i>Överskott</i>
AV-tekniker	<i>Överskott</i>
Repetitör, dans	<i>Överskott</i>
Sångare, folkmusik	<i>Överskott</i>
Teateragent	<i>Överskott</i>
Turnétekniker	<i>Överskott</i>

Yrke	Rekryteringsläge
Arrangör, musik	Överskott
Dramaturg	Överskott
Ljusdesigner	Överskott
Ljustekniker	Överskott
Musikproducent	Överskott
Elektriker, film/TV	Överskott
Elektrikerassistent, film/TV	Överskott
Studiotekniker	Överskott
Filmpassare	Överskott
Ljudtekniker	Överskott
Ljussättare	Överskott
Rekvisitör	Överskott
Rekvisitörsassistent	Överskott
Projektledare, musik	Överskott
Projektledare, teater	Överskott
Teatertekniker	Överskott
Animationsoperatör	Överskott
Animatör	Överskott
Direktris	Överskott
Eventproducent	Överskott
Filmklippare	Överskott
Formgivare	Överskott
Författare	Överskott
Förlagsredaktör	Överskott
Industridesigner	Överskott
Inredningsarkitekt	Överskott
Inredningsdesigner	Överskott
Inspelningstekniker	Överskott
Musikalartist	Överskott
Produktionsassistent	Överskott
Produktionsplanerare, TV	Överskott
Programledare	Överskott
Projektledare, design/form	Överskott
Radioproducent	Överskott
Redaktör	Överskott
Serietecknare	Överskott
Taltidningsredaktör	Överskott
Videografiker	Överskott
Videoproducent	Överskott
Videotekniker	Överskott
Översättare	Stort överskott
Attributör	Stort överskott
Designer	Stort överskott
Entertainer	Stort överskott
Estradör	Stort överskott

Yrke	Rekryteringsläge
Musiker, folkmusik	<i>Stort överskott</i>
Koreograf	<i>Stort överskott</i>
Stand-up-komiker	<i>Stort överskott</i>
Projektledare, kultur	<i>Stort överskott</i>
Kulturproducent	<i>Stort överskott</i>
Utställningsproducent	<i>Stort överskott</i>
Kompositör	<i>Stort överskott</i>
Projektledare, film	<i>Stort överskott</i>
Regiassistent	<i>Stort överskott</i>
Regissör	<i>Stort överskott</i>
Sångare, klassisk musik	<i>Stort överskott</i>
Sångare, populärmusik	<i>Stort överskott</i>
Curator	<i>Stort överskott</i>
Keramiker	<i>Stort överskott</i>
Musiker, klassisk musik	<i>Stort överskott</i>
Musiker, populärmusik	<i>Stort överskott</i>
Tonsättare	<i>Stort överskott</i>
Manusförfattare	<i>Stort överskott</i>
Textilkonstnär	<i>Stort överskott</i>
Filmfotograf	<i>Stort överskott</i>
Filmredigerare	<i>Stort överskott</i>
Fotograf	<i>Stort överskott</i>
Illustratör	<i>Stort överskott</i>
Journalist/reporter	<i>Stort överskott</i>
Konstnär	<i>Stort överskott</i>
Korrekturläsare	<i>Stort överskott</i>
Projektledare, konst	<i>Stort överskott</i>
Skulptör	<i>Stort överskott</i>
TV-fotograf	<i>Stort överskott</i>
TV-redigerare	<i>Stort överskott</i>
Videoredigerare	<i>Stort överskott</i>

Fakta om prognosen

Arbetsförmedlingen gör två prognoser per år.

De arbetsställen som intervjuas utgör ett slumpmässigt urval från SCB:s företagsregister och avser arbetsställen med minst två anställda.

Urvalet är stratifierat utifrån bransch och arbetsstäl-
lenas storlek.

Resultatet av intervjuundersökningen utgör basen i prognosbedömningarna. En sannolikhetsbedömning och analys av svaren görs på grundval av annan statistik och kriterier som påverkar arbetsmarknaden.

De prognossiffror som presenteras är således Arbetsförmedlingens egna slutsatser angående den förväntade utvecklingen på arbetsmarknaden.

Eftertryck tillåten med angivande av källa